

Any XV

Barcelona 3 de Abril de 1902

Etoile de Le Trianon
molt aixerida y molt mona
que, treballant la *chanson*,
ha trobat á Barcelona
inagotable *filón*.

CATILINARIA

Marxaren ab vent fresch els *ilustres huéspedes* que l'emperador d'Austria tingué á bé enviarnos—no se sab per quin motiu ni ab quin fi.—

Marxaren els *bizarros marinos*—com els hi deyan els *chicos de la prensa*,—després d'aguantar la pluja d'obsequis ab que Barcelona correspongué á sa vinguda, obsequis que 'ls marins de Austría-Hungría s'afanyaren en tornar y que per cert ho feren ab un tacte y una esplendidés coin per aquí no s'estilan.

No sé lo que 'ls nautas del imperi central d'Europa pensarán de 'ls barcelonins. Lo que sí sé, es que nosaltres hem quedat encantats de son tracte, de sa ilustració... y de sa paciència. Lo que sí sé, es que Barcelona 'ls guardarà bona ausència y esperarà ab anhel que 's compleixi 'l vaticini de que tornarán pe 'l Maig pròxim, per expressarlos novament sa simpatia.

Ara, per lo que respecta al recort que 'ls marins austro-húngaros se 'n hagin endut de Barcelona, me 'l figuro bastant depressiu. Y no es culpa de la ciutat, sino de las classes que la representan.

De la ciutat de Barcelona, del poble catalá en general, nostres visitants van marxarne satisfets y 'ls elogis que en discursos y telegramas han fet de Barcelona son pura justicia. No aixís, per lo que respecta á una part de l'alta societat barcelonina. Aquesta fou, precisament, la qu' estigué més en contacte ab ells, y de sa conducta hém de protestarne quants la vegerem y no perteneixém á la aristocràcia ni á la plutocràcia de Barcelona. En alguns de 'ls actes públichs, la conducta de certs individus que portan *de* al apellido y gastan coixe, feu pujarnos el rubor á las galtes y feu apartarnos la vista ab fástich.

La premsa diària no n'ha dit res, qui sab si per complicitat ó per pór de perdre suscripcions. Nosaltres podíam parlarne oportunament, pero la presencia de 'ls austriachs á Barcelona 'ns cohibía temerosos de fer ressaltar massa lo que ells, desgraciadament, van veure patent; la falta de delicadesa y bona criansa en nostras classes altas.

Avuy que 'ls visitants son lluny y tots som de casa y 'ns coneixém, es hora de rentar la roba bruta y es hora de fer bugada á costa de las classes *directoras*.

**

Hém sigut testimonis de tots els actes que s'han celebrat durant la estancia de 'ls austriachs aquí, y... tremolém per quan tornin. L'Ajuntament doná un banquet que á la circumstancia de car, unía la de escás y mal servit. Una part de 'ls regidors, cregué correcte y de bon gust no assistir al banquet, ab la petitesa de miras propia de 'ls que crehuen que obsequiar als que representan á un poble, es obsequiar al monarca, criteri ben distint del que segueix la republicana Fransa. Els serveys del Ajuntament van estar á tal altura que un detall sol

ne dona idea. L'almirant Rippert tingué d'esperarse deu minuts ó un quart pera que sos ajudants recobressin los abrachs en lo guarda-roba. Tanta era la confusió que regnava en aquella casa.

El Club de Regatas representant, ab la excusa de un *sport*, de la *goma* barcelonina, doná un *lunch* en obsequi als austriachs, més escás y dolent si cab que 'l banquet de 'n Martin.

En una paraula Ni oficialment, ni particularment, van estar las classes *directoras* á l'altura de las circumstancias.

La única festa sense *pero*, l'únich acte verdaderament espléndit y calurós 's degué á la iniciativa de 'ls que suhan; gracias á la benemèrita Associació de 'ls Coros de Clavé, haría pogut Barcelona admirar als seus hostes y donarlos una idea de lo que aquí som y valém... si algú no s'hagués encarregat de sequestrarlos perque fessin tart al festival.

**

Y si del rengló de 'ls obsequis de Barcelona als marins passém al rengló contrari, la impressió es encara més trista.

Els austriachs no demostraren son disgust en un sol gesto, ni en una senzilla exclamació de desagrado, pero ¡cóm degueren riurers de nosaltres! ¡com degueren retallar la cursilería, els pochos modos, y 'l desenfado de nostra gent d'upal!

En la festa marítima que doná la oficialitat austro-húngara á bordo del *Monarch*, n'hi havia per renejar de nosaltres mateixos. Náuseas inspiravan els nostres, més que llástima. Lo botxorn que 'ns causaren els *prócers* aquella memorable tarde, no s'esborrará may més del nostre recort.

Els hostes van fer las cosas en gran. L'espectacle era superb, meravellós. Més de cinch cents invitats, la *creme* de Barcelona, acudiren al *Monarch*. Las taulas del *buffet* estavan atestadas de delicats bossins y de costosas viandas... El champany y el vi del Rhin, anavan á dojo. Las caixas de habanos 's contavan á centenars...

Donchs bé; allí nostra gent adinerada va portarse de tal manera que per un moment duptarem si allò era una mascarada; si 'ls trinxerayres de la Riba ab frachs de teatro ó ab *smokings* de guardarropía havían assaltat el barco, com els *indios* de l'*Africana*!

Al obrirse 'l *buffet*, alló semblá la invasió de 'ls bárbaros. Com escamots de llops famolenchs 's llensaren 'ls *prócers* al assalt del *roosby* y del *foie-gras* y mentres hi hagué safatas plenas, una muralla de gent rodejá las taulas. ¡No hi há com els ayres de mar per obrir l'apetit!

Els oficials estrangers somreyan bondadosos, pera un observador perspicás hauría observat en son somris, *algo* del desdeny que inspira certs espectacles.

¿Y ab els vins? Entorn del champany y el Rhin hi hagué verdaderas batallas. Las banastas de dotze botellas desapareixían en un obrir y tancar d'ulls... 'S coneix que 'n Doys ha creat escola entre la gent de pró de Barcelona!

¿Y ab els tabacos? Un oficial austriach, arrengrava artísticament las capsas de *brevas* demunt de una taula, pero era tanta la pressa de 'ls candidats á

fumador, que las capsas sanceras 's feyan fonedissas y dotzenas de mans esgarrapavan las que l' oficial intentava arreglar.

—*Arréglenlo ustedes mismos*, vá dir en correcte castellá, cansat de la inutilitat de 'ls seus esforços. No calgué tal feyna. Quan l' oficial girá quá, 's buydaren las capsas á tota pressa.

*
**

Un últim detall recullírem, que posa l' *inri* á la alta societat barcelonina

Com qu' á dalt de cuberta tot anava á l' aranya-estira-cabells, l' almirant Rippert ab molt bon acert y galant ab las damas, ordená que en la cambra del comandant 's parés una taula per las senyoras de més compromís.

Allí l' almirant austríach y alguns oficials superiors -descuberts tots- 's desvivían obsequiant al sexo débil, lluny del bullici de cuberta.

D' improvís per la porta del camarot, entrá un jovincel tot tibet, ab lo xarolat copalta al cap y ab tota franquesa prengué assiento á la taula entremitj de las senyoras.... sense descobrirse sisquera.

Nosaltres vegérem llampeguejar 'ls ulls del almirant. Pero anfitrió y home de mon, no volgué faltar als debers de la hospitalitat. 'S limitá á aixecarse del seu lloch y ab la rialleta als llabis s' acostá al intrús, li tragué la xistera, la deixá sobre un moble y mentres signava á las senyoras, digué en francés;

—*Pour mesdames!*...

Y l' interpelat -fill d'un acaudalat fabricant y propietari- seguí menjant tan tranquil. Ni 'l rubor li encengué las galtas, ni s' amagá en un recó, ni tan sols vá tirarse de cap á mar. Sas galtas de cuyro seguiren mastegant tranquilament, com si no sapigués el f ancés.

Aquesta es l' aristocracia que Barcelona ha presentat *vis á vis* de la correcta, galant é instruhida oficialitat austra-húngara.

Si torna la escuadra pe 'l Maig, es precis que 'ns encarreguém de 'ls obsequis els descamisats, els *sans-culottes*.

Ni 'ls visitants 'ns tindrán llástima, ni 'ls visitats haurém d' avergonyirnos.

RAMON BERENGUER

Regeneradors de "guayaba"

Companys!... ¡Aixó no pot anar; las cosas d' avuy han de sufrir una completa transformació! (Frasses vulgars dels quefes de partits que tendeixen á la Revolució).

¿Qu' aixó no pot anar? ja tenen rahó. Pero eixa frase, admet algunas observacions.

Jo estich conforme, en que no pugui anar l' actual estat en que 's troba 'l proletariat, pero jo crech que tampoch pot anar la propaganda que, á bombos y platerets (an los *macos*, que per lo vist, únicament son bons pera xerrar en societats y meetings y quan arriba 'l dia de posar en práctica las sevas teorias, y l' hora de fer un *algo* en favor del Progrés. 's quedan á casa, sens dupte perque ensuman las garrotadas.

Actualment—ells dirán en defensa propia — rès pot ter un exércit que no tingui lo seu general. Més olvidan que 'ls generals que parlan de posarse al frente de las massas populares, quan menjan á expensas dels qu' un dia anomenavan companys y quan están tips, ja no recordan lo que prometían y resulta per l' obrer lo de sempre; un escarment més.

No es el d' ara el primer que ha rebut l' obrer, ni tampoch será l' últim, y ¿saben perquè? Perque els obrers son un remat d' ovellas que al só del flaviol del pastoret totas hi acuden, pero no fan més que acudirhi.

Y ¿perqué? Perque desgraciadament en nostre pais lo cervell de l' obrer, es anémich; y per terli recobrar la robustés deguda pera f rse capás de certs actes qu' avuy inconscientment realisa imbuhit pe 'ls caps de colla, es necessaria l' instrucció.

Educar é instruir donchs á l' obrer y fer qu' eixos sérs racionals raciocinin, es lo primer. En una paraula; es precis colocar al obrer en condicions morals perquè baix la seva propia conciencia y criteri pugui obrar, y en consecuencia ferse responsable de lo que tingui á bé efectuar.

Una volta l' obrer fassi us de la rahó, allavors tindrém la principal base per transformar lo qu' avuy necessita transformació y al primer peu per la regeneració positiva.

¡May, confiant ab los regeneradors de «guayaba»!

HERNANI.

Epigramas

El sereno del meu barri,
á la nit, quan sol cantar
sempre diu qu' está *nublado*
encare qu' estigui clar.

Y un dia, que vareig dirli
perqué enganyava á la gent,
va respondrém desseguida;
—Perque venen ayguardent.

J. M.ª MALLAFRÉ.

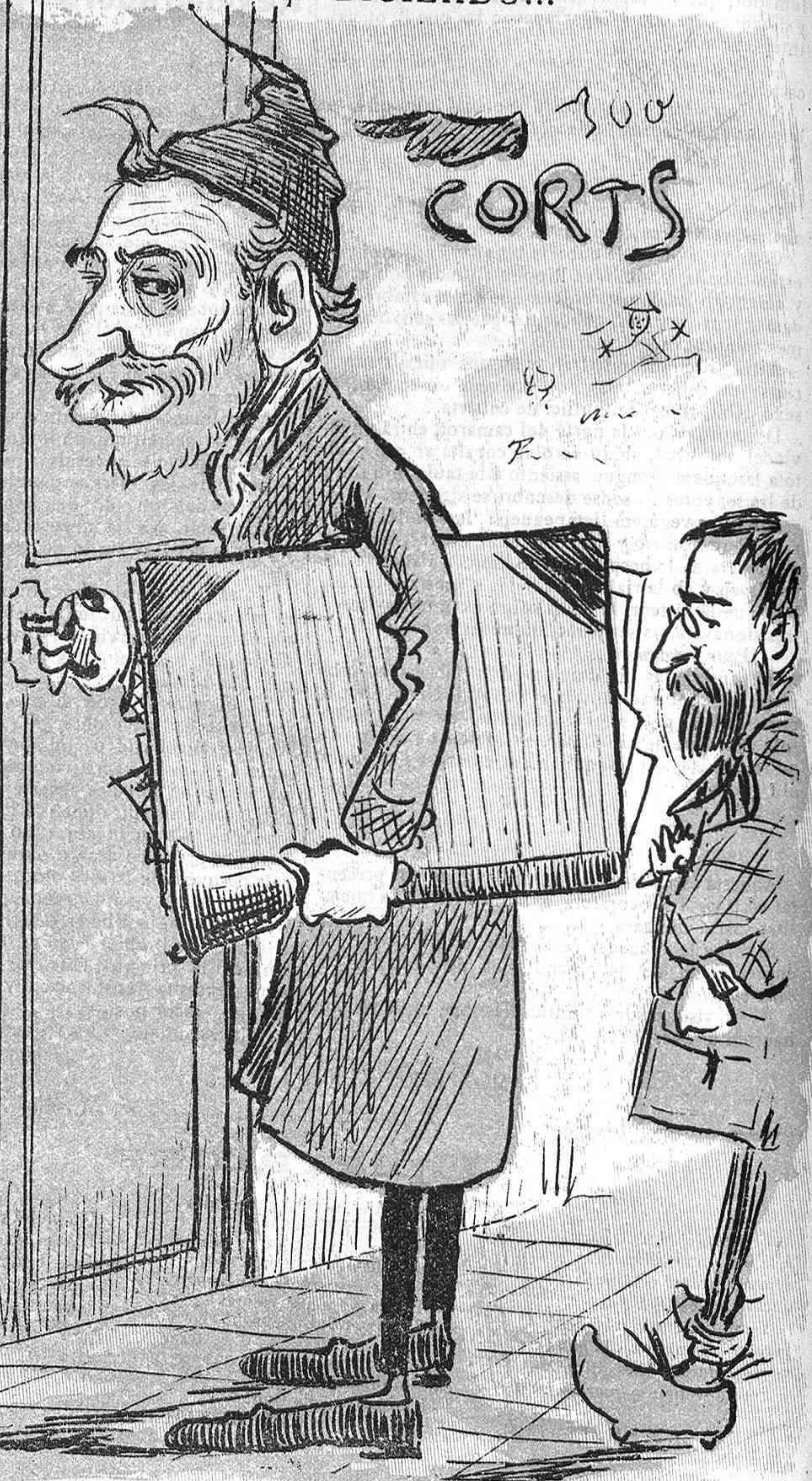
Deya á n' en Sisó aquest día
lo seu amich Miquelet;
—Tinch un parent qu' es ministre
y no té may cap diner.
—¿Es ministre d' aqui Espanya?
—Si; de aqui Espanya mateix.
—¿Y es pobre? Donchs no ho vull
(creure
—Donchs t' ho pots ben creure; es
capellá de missa y olla
ó bé ministre .. de Deu.

CATALA-NISTA.

Un vell á un jove digué;
—Digam ¿De totas las mossas,
quinas 't cahuen més d' ull,
las morenas ó las rossas?
Y li va respondre 'l jove
qu' es espavilat de mena.
—Jo prefereixo las rossas
... puig fan patir las morenas.

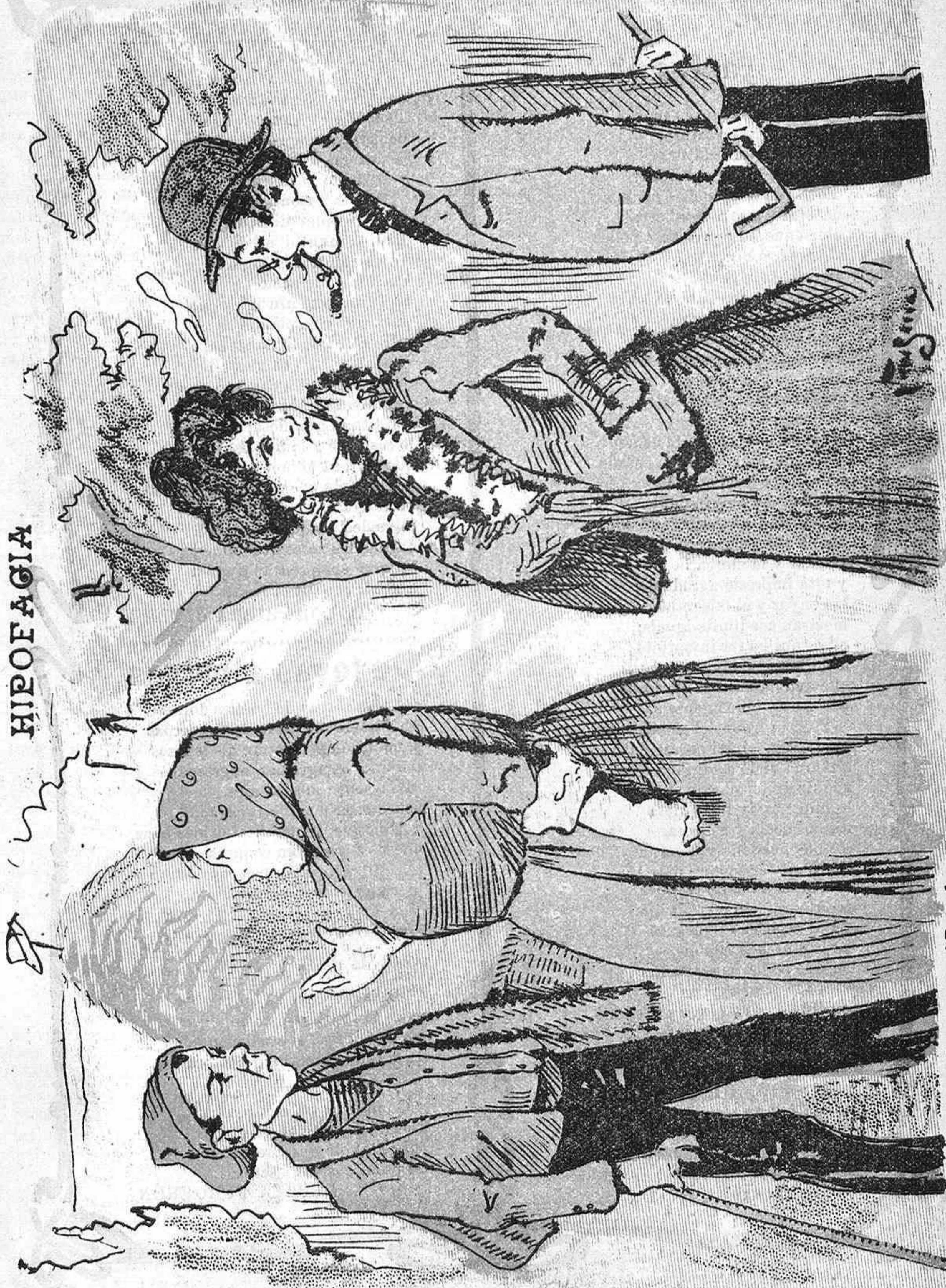
AIGUA-FREDA.

“GÓMO ÍBAMOS DIGIENDO...”

—¡Tornem'hi, que no ha estat res!

HIPOFAGIA

—Ja que vas á Barcelona mira si pots vendre 'l ruch que diu qu' allí tot s'ho menian

—¿Un duro?... Molt costós tall ara 's menja per un duro

LA DONA CATALANA

DIRECTORA: D. RIERA BATLLE.

El front

Al apareixe en lo mon
la ignocenta criatura,
ve dotada per Natura
del petit espay del front:
lloch que d' oprobis ó afront
mostra verge 'l débil ser;
lloch que, més tart, té 'l poder
de crear ó destruir
de rebaixar y enaltir
segons usa son saber.

Colocat en la regió
mes alta del cos humá,
en ell se vé á retratá
l' odi ó la resignació;
quánt enclou la Creació,
lo passat y lo present,
en tot los llochs ne fá esment
y en son fons té digna estada
com si fos arca sellada
per una má omnipotent.

Lo front es niu insondable
ahont naixen goig y alegría,
l' amor y la simpatia
y tota impresió agradable;
lo senyor y el miserable
mostran sos límits iguals;
ell es qui ha fet inmortals
á tants homes ingeniosas
que avuy admirém gloriosos
per tantas obras genials.

Y en lo front del gran poeta
¡quanta inspiració arrelada!
allá una visió somniada
adquireix forma concreta;
lo dupte, may l' inquieta
tot ho recela y esbrina,
tot ho encadena y domina
desitjant fer sempre més,
com si 'ls atributs tingués
de la omnisciencia divina.

Las imatjes fulgurants,
las jegantas creacions,
las mes bellas concepcions
y las ideas més grans
tot dins d' ell creix per instants,
cos y forma va prenent
y adquirint en breu moment
vastissima proporció,
brolla un raig d' inspiració
al escalf d' un pensament.

Dintre d' un front s' han tramat
tots los plans més impossibles,
las venjansas més terribles,

la injusticia y la crueltat
¡quánts crims no ha portat á cap
aqueix cervell tan petit!
Tancat en l' espay reduhit
del front, sempre misteriós,
té la forsa d' un colós
y descobre lo infinit.

Tambe 'l front comparació
té ab l' esplendidés del Cel,
quan damunt d' ell ab anhel
hi resplandeix l' ángel bó.
Plácida satisfacció
té 'l front del nin ignocent;
purissim y resplendent
es lo front de la donzella,
quan la virtut es l' estrella
que en ell brilla constantment.

Inmensa es la magestat
infinita la grandesa,
lo respecte y la noblesa
que 'l front al home ha donat:
¡oh, quants que ab vostra bondat
'm llegiu, y ré us confon;
jo us desitjo que en lo mon
en tots los actes que obréu,
sempre, sempre tots poguéu
aixecar ben alt el front!

DOLORS RIERA BATLLE.

De tevas á mevas

T' estranyas de que las donas
ab l' home 'ns mostrém esquerpas
y no 'ns deixém caure als brassos
del que 'ns agrada ó engresca
aixis, sense mes ni més,
sense passar per la iglesia....

Dius que 'ls mascles sou més bons,
que nosaltras som coquetas...
¡Ay, fill meu, quin tret més llarch
hi va de tevas á mevas! ..

SILETA.

CANTARS

¿Dius que sabs de quin color
porto jo las lliga-camas?
No es estrany, si ets dependent
de la tenda hont vaig comprarlas.

Quan ens surt algún xicot
procurém arreplegarlo,
puig en lo temps que corrém
los promesos van escassos.

PEPETA FORGERÓN

TEATROS

LICEO

Ab un plé sols comparable al que 's veu en las grans solemnitats, diumenge passat s'inaugurá la temporada de primavera, estrenantse en nostra ciutat la última ópera del mtre. Puccini *Tosca*, que per lo nom envejable que ha lograt son autor ab sa *Bohème*, ha corregut ja los primers teatros del extranger ab-tot y fer poch temps de son estreno á Italia.

La ópera *Tosca* 's basa en el drama de Sardou, conegut ja de nostre públich per haverlo representat emponents actrius entre ellas Sarah Bernhardt, Mariani y Vitaliani y sempre ha sigut rebut ab poch entusiasme á causa de ser molt melodramátich y son argument massa terrorífich. Sens dupte á n' aquesta circumstancia s'atribueix lo que 'l mtre. Puccini se vejés cohibit y la frescura y originalitat de que feu tanta gala en sa *Bohème*, fa falta en sa *Tosca*; no obstant, en la partitura s'hi observan trossos que denotan al mestre y conciensut compositor, lo més notable que avuy té la escola italiana.

Entre los trossos que més sobressurten deu mencionarse lo dúo de tenor y tiple en lo primer acte, aixís com també lo grandió final del mateix que entusiasma al auditori fins á lograr sa repetició.

En lo segón acte, lo duo de tiple y baritono y una pregaria de tiple, y en lo tercer, lo cant del pastor.

No hi ha dupte de cap classe que l' éxit que obtingueren, se deu en gran part als artistas que hi prengueren part, debent citar en primer terme al mtre. Goula que portá la orquesta admirablement y d un modo superior á tot elogi que 's fassi del mateix.

També estigueren notables, la Sra. Ponaplata que dels anys que no la habiam sentida, ha vingut feta una artista y ab la protagonista demostrá sas portentosas facultats, fent brillar los números més notables de la partitura, y logrant se li demanés la repetició de la *pregaria* del segón acte que la cantá magistralment.

Del Sr. Blanchart, acostumat com estém á veurel fet sempre una eminencia, poch podém dir, ja que un cop més s'acreditá, demostrantnos que hi podrá haber altres artistas que del' Scarpin ne treguin igual partit pero més, ho creyém impossible.

En *Tosca* hi debutá un artista del tot desconegut entre nosaltres y aquet era lo tenor Agostini, que 'ns resultá la part més fluixa del *cuarteto* y la única discutible, puig lo timbre de sa veu ingrata y escardalencia y propensa á desafinar, no satisfá á la concurrencia, resultant per lo tant sa part del tot descolorida, á causa del abús que feu de 'ls aguts, única nota que posseheix un xich bonica.

Tosca ha sigut presentada ab decorat de Italia y ab aixó creyém que lo Sr. Bernis ha estat acertat, puig no creyém sigui ópera de repertori en totas las temporadas com ho resulta sa germana la *Bohème*.

Perá dissapte s'anuncia *Tannhauser* que serà pera debut del reputat tenor Sr. Angioletti que, segóns la premsa de Italia, es un dels pochos tenors que cantan y fan dita ópera.

NOVETATS

Trobantse encara en nostra ciutat la companyia del Sr. Muñoz, dongué funció en las passadas festas, produhintli bon resultat, tant artistich com pecuniari.

Sembla que per la present temporada de primavera quedarà tancat aquest teatro, pogueints hi fer per lo tant algunas obras que hi ha en projecte, entre ellas la fatxada y porta de entrada que en lo successiu serà per lo carrer de Oasp.

La companyia que en definitiva inaugurarà la reforma del teatro, serà la que ab tant éxit ha actuat en lo teatro de la Comedia de Madrit á qual frente hi figuran la actriu Sra. Pino y lo actor Sr. Morano, los que farán la temporada d' istiu próxim.

TIVOLI

Lo numerós personal que conta la companyia de sarsuela que dirigeix lo Sr. Bauzá, ha servit pera poguer posar obras diferentas en casi totas las representacions donadas, per lo que ab cinch dias s'han posat sis obras, lo que á no haberhi dos quadros complerts de artistas, hauria sigut del tot impossible.

Del personal que en la companyia hi figura, sobresurtiren en primer terme las Sras. Fons y Ortega y lo Sr. Gil Rey, y aquest principalment de un modo notable, habent lograt una verdadera ovació en la romana de la sortida del Simón de *La Tempestad*, que cantá com pocas vegadas s'ha sentit.

Com lo género que explotan es molt conegut, sabém que la direcció té en propósit variar lo cartell, per lo que es de esperar farà una bona temporada.

Hi ha en estudi *La cortijera*, sarsuela desconeguda de nosaltres y pera dissapte se prepara la ópera *La Dolores*, que no duptém de son bon éxit ja que los principals personatjes estarán confiats á la Sra. Ortega y als Srs. Simonetti y Gil Rey.

NOVA PLASSA DE TOROS

Ab un plé fenomenal com pocas vegadas s'ha vist, diumenge passat tingué lloch la inauguració de la temporada, lidiante conforme estava anunciat vuyt toros de la ganaderia de Otaola, que resultaren molt ben escullits, tant per lo ben criats com per las *agullas* que portavan, escepte l' últim de 'ls lidiats que era digne de portar carreta ó carretó per lo manso que resultá ser, ja que ab tot y haberlo *obsequiat* ab banderillas de foch, sa passivitat era extraordinaria (La seva sanch devia ser de peix).

En la lidia se portá com un valent lo matador *Morenito de Algeciras*, pera qui foren los honors de la tarde. No li aná en saga lo *Rerre* que també s'acreditá. En quant als dos restants matadors que figuraren, *Ferrer* y *Lagartijillo chico*, val més no parlarno; tingueren lo sant d' espatllas, y lo primer en son debut lo toro li feu la *gracia* de ferli mostrar una *galla* de las de *salva sea la parte*. Vam celebrar que no fossin altrás las consecuencias.

Dels banderilleros se distingiren el *Chato* y *Pepin* y solament Calderon de 'ls picadors.

Hasta diumenje proxim en que l' intelligent empresario Sr. Martinez 'ns anuncia nova corrida per los maestros *Morenito*, *Reverito* y *Lagartijillo chico* ab bestia de Celsa Fontfrede, Vda. de Concha Sierra.

UN COMICH RETIRAT.

Bibliografía

Ultimament hem rebut *La Pubilla Maneguins... que tot l' any anava ab vano*, comedia en un acte y en vers, original de A. Causadias y Carnè y que 's ven al preu de dos rals en las principals llibrerias.

Vent, terra, foch y aygua, juguet cómich en un acte y en vers, original de Lluís Millá, estrenat ab bon éxit en lo teatro Romea, en la nit del 25 de Febrer últim.

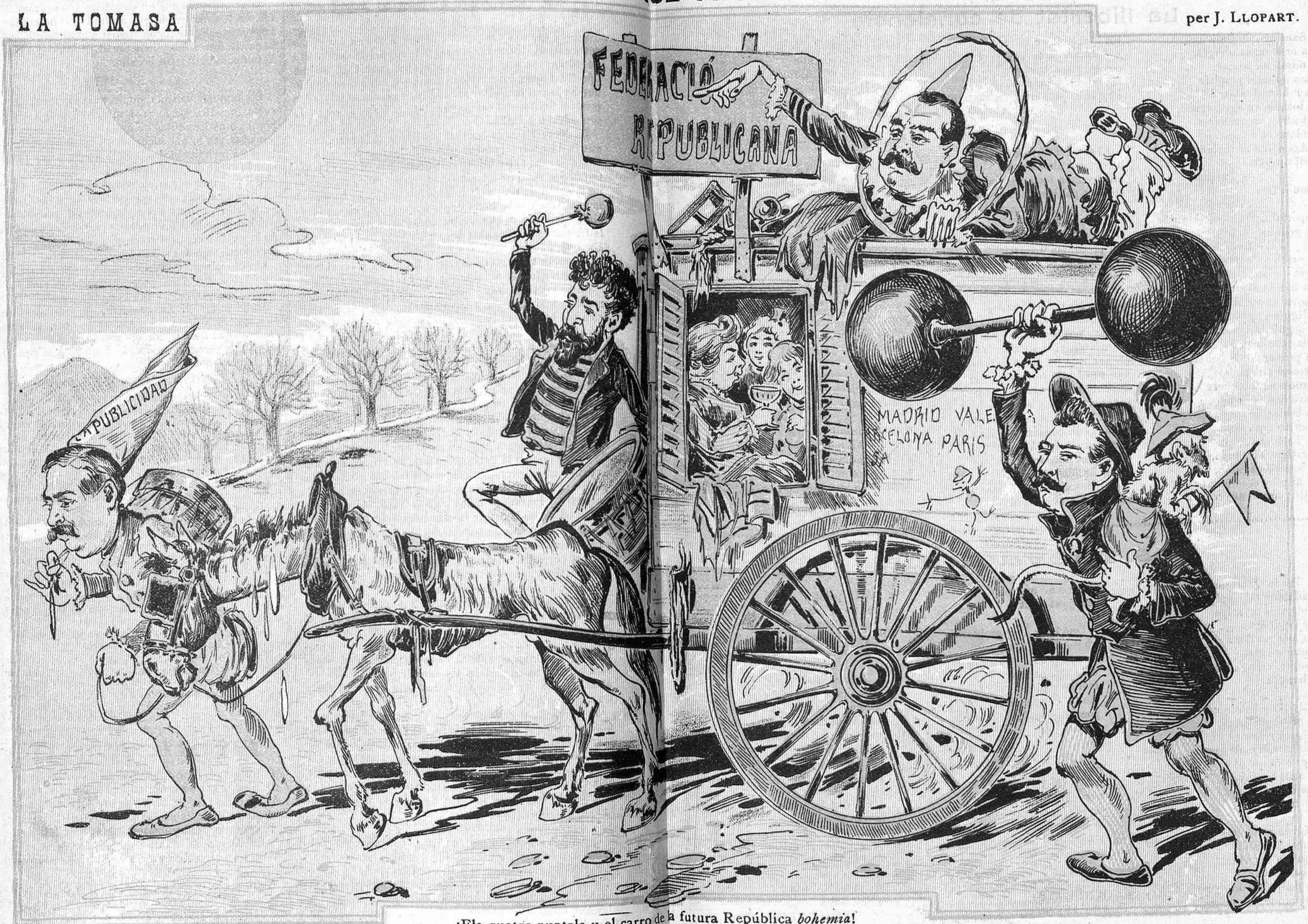
Abduas obras están inscrites en la *Societat de Autors espanyols*, qual societat es la encarregada del cobro de propietat literaria.

Agrahim l' obsequi qu' envers nostra Redacció han tingut sos autors respectius.

L' ALEGRIA QUE PASSA

LA TOMASA

per J. LLOPART.

¡Els quatre puntals y el carro de la futura República bohemia!

La llibertat de consciència

A Santiago de Galicia,
per la ordenansa obligat,
ohía missa un soldat
ab cara no molt propicia
y á l' hora d' alsar á Deu,
quan tothom va agenollarse,
ell tot serio, va quedarse
resoludament de peu...

—¡Agenóllat al instant!
va dirli un jefe.

—¿Perqué?

—Alsan á Deu

—Y á mi ¿qué
m' importa?... ¡Soch protestant!

—¡De genolls!

—Jo dich que no...
No hi crech ab aquest *Nostramo*
y lo dret qu' ara reclamo
está en la Constitució.—

Y no va haver'hi cap forsa
que obligués al *protestant*,
qui va seguir tan campant
sense dar son bras á torse.

Com primera providencia
se l' arrestá allí mateix,
y un procés se li segueix
per grave desobediencia.

Y 'ls beatos de tota Espanya
treballan ab gran delit
perqué 'l soldat referit
sigui castigat ab sanya,
puig temerosos están,
si no s' hi posa escarment,
de que tinguém l' any vinent

tot l' exérecit protestant,
encara que no més siga
per evitar-se 'ls *sigròns*,
las missas y professóns
ab que al present se 'ls castiga.

El cas del *sorje* gallego
ha exaltat als clericals
que trehuen foch pels caixals
clavant pallissas de cego...

Hi ha qui reclama presiri
per l' acte d' aquell xicot ..
Hi ha qui 'l vol portá al garrot,
qui preconisa 'l martiri...

Y tots en fi, ab veu potent,
criidan qu' *aixó* está impossible,
qu' aquest delictes es horrible
que cal fer un escarment...

Olvidant ¡poca memoria!
qu' han posat dalt d' un altá
á un Maurici, á un Sebastia
els quals, si no ment la historia,
van *pescá* tal gloria, en pago
d' haver seguit en son temps
igual conducta y extréms
que 'l brau xicot de Santiago.

Tampoch pensan que si un dia
sabessin ells qu' á Inglaterra
ab la gent del ram de guerra
's fés semblat picardia,
obligant als que allí son
católichs, á fé y seguí

actes protestants, aquí
aixordaríam el mon
ab los crits de «Intolerancia!»
y ab los brams de «¡Tiranía!»
¡Pobra gent de sagristia
sempre tant *neula* y tant rancia!

Mal que 'ls pesi s' ha de dir.
Mentre imperi la reacció
may lo sol d' un dia bó
Espanya veurá lluhir.

La clau de 'ls dols nacionals
es l' aussencia del progres,
aussencia que 's deu no més
á perfidias clericals.

Y té de quedar sentat
—sens cábrehi més discussió—
que hi há una Constitució
y que 'l complirla es sagrat:

Qu' á Espanya tot'hóm pot sé
juheu, moro, protestant,
católich ó... botavant
ó alló que li vingui ' é:

Que tot'hóm te 'l dret molt just
d' enamorars' de Lutero,
de Jesús, de l' *Espartero*
ó qui li vingui de gust:

Y que tot'hóm, sens boato,
pot creurer la seva fé
ó be no creurer ab ré
...¡qu' es lo que surt mes barato!

M. RIUSECH.

La meva dona

Per la Quaresma
cada any m' empipa,
puig sols m' atipa
de dejuná;
no més me dona
cosas saladas,
congre, arengadas,
ó bacallá.

Jo prou butzino;
jo prou gemego;
y hasta renego
que 'm sab molt greu,
pero com qu' ella
es molt tacanya
tras dar-me ganya
me diu juhéu.

Juhéu y heretjo
sembla mentida!
jo qu' en ma vida
m he desbravat,
sols perquè crido
sols perquè 'm queixo,

que no m' engreixo
menjant salat.

Qué haig d' engreixarme
ab semblant teca,
si tota peca
del seguent mal,
moltas espinas,
molta «fragancia»,
poca sustancia
y massa sal.

Si 'l meus recursos
molt grans siguessin
que m' arribessin
per menjá apart,
de la Quaresma
jo m' en riuria
y hasta aniria
sempre ben fart.

Pro per desgracia
jo no granejo;
tot l' any passejo

trist y pelat
per xó m' empipo
per la Quaresma
y perdo l' esma
menjant salat.

A casa nova
sols ella mana,
y es cosa vana
tot quant dich jo
molt cops m' enfado,
crido y gemego,
pro no li pego
perque tinch pó.

Per sort Quaresma
ja está passada
¡Mala negada
qui l' ha inventat!
Vull qu' ara 'm donguin
carn suculenta
que ja 'm reventa
tant de salat.

EMILI REIMBAU.

PRIMAVERA

Ja lluheix en Paco Gil
las primeras flors d' Abril.

Dijous que vé, la Carmeta
pensa treürers la capeta.

—Aniré vestit de llana
fins que à mi 'm dongui la gana.

—La farùm de toro ens crida.
¡Ja no deixém cap corrida!

Campanadas

Repentinament, quan surtia de sa casa per dirigir-se als teatros de la seva propietat, morí d' un atach cardíach lo dimecres de la setmana passada, lo conegut empresari de teatros don Ignasi Elías y Font, propietari de 'ls coliseus del Tivoli y Novetats y del café d' aquest últim nóm.

L' Ignasi Elías era fá un 40 anys, un modest fadrí fuster que gracias á sa laboriositat y empresa y gracias també á la empenta que li doná un acaudalat banquer, trobá 'l medi de deixar la serra y el ribot per convertir-se en empresari d' espectacles públichs.

En uns solars allavors deserts del Passeig de Gracia entre Valencia y Mallorca, edificá un modest teatro en lo que comensaren á donarse representacions de *La Esquella de la Torratxa* y altras obras per l' istil que foren la primera pedra de la sarsuela catalana. Allí, per dos ralets l' espectador veyá comedia y prenia una consumació.

Pochs ays després, l' Elías ja tingué medis per construir un teatro ab més pretensions y llogant uns solars del mateix Passeig de Gracia, més cap al centre de la població, aixecá allí el vell Tivoli, ahont per molts anys visqué la sarsuela catalana donantse á llum tota aquella série d' obras que ab los tituls de *Lo relletje del Monseny*, *De la terra al sol* y cent altres qu' es ociós recordar, divertiren á tota una generació. al pas que transformaren al Elías de modest treballador en verdader capitalista.

La fortuneta que allavors adquirí, li doná alas per aixamplar son negoci y al cap d' algún temps pogué construir l' espayós teatro de Novetats, un dels millors de la ciutat comtal, teatro que destinat principalment á las companyias de drama, (aixís com el Tivoli ho era á las de sarsuela), ha vist desfilar per son escenari los astres del art que han passat á Barcelona.

Además del Tivoli que aixecá de nou al edificarse 'ls solars del vell emplacament, y del Novetats qu' hem citat, l' Ignasi Elías sempre emprendedor y sempre oportú, fundá lo café del últim nom, el que per molt temps fou lo que tallá 'l bacallá entre 'ls més concorreguts del Passeig de Gracia.

Además, l' Elías possehia un bon taller de sastreria y atrés pera 'ls seus teatros y ha deixat un capital en decoracions com no posseheix cap altre empresari ni teatro d' Espanya, puig si durant molts anys la escenografia ha existit á Barcelona, ha sigut per las iniciativas del Ignasi, qui tenia fama d' exornar sas obras ab un gust y una esplendidés verdaderament excepcionals.

L' obscur treballador del any 60, ha mort el 1902 deixant un cuantiós caudal, un nom acreditat y rodejat de la consideració y simpatía de tothom, mercés á un treball constant, á una iniciativa poderosa é inteligent y á haver sapigut afalagar el gust artistich de sos contemporanis.

Son enterro, que tingué lloch el dijous sant á la tarde, constituí una verdadera demostració de dol del tot *Barcelona*. La gent qu' aquí val en tots los rams de la inteligencia y del negoci, segui son cadavre en lluhida comitiva. Fou un espectacle verdaderament grandió.

La Tomasa, que estigué degudament representada en lo sepeli de don Ignasi Elías y que considera sa pérdua com irreparable pera l' art catalá, aprofita aquesta ocasió pera dedicar un modest tribut á la memoria del finat y per oferir á sa distingida familia la expressió de son sincer dolor.

*

En honor de la veritat —ja que no 'ns agrada dir mentidas— devém rectificar lo que afirmavam l' última setmana, apropósit del banquet dels marinos austro-húngaros. Se 'ns digué que 'l preu del cubert era de 50 pessetas y aixís ho estamparem, pero avuy millor enterats, hem de fer constar que 'l fondista Mr. Martin, conta sols aquells cuberts á rahó de 30 pessetas ó siga á sis duros. Ara, en quant á la afirmació que féyam de que 'l cubert era car per deu duros, insistim en lo mateix, per més que son preu fos de sis *manxegos*. Escás, dolent y mal servit, veus'ho aquí. Encara recordém que després de servir dos *gastaments* d' espárrech, per barba, y quan els comensals ne demanavan més, se 'ls hi digué que no n' hi havia de fets.

Rectifiquém també en lo referent á la intervenció que 'n Còria, lo famós Coria, pogués tenir en la organizació del banquet. Se 'ns díu que sas atribucions com á majordóm del Ajuntament no arriban á tant y qu' es impossible qu' ell tractés ab Mr. Martin sobre 'l preu de 'ls cuberts. Enhorabona; no tenim cap empenyo en carregar el mort á qui no deu portarlo.

Lo que déyam, donchs, de 'n Coria deu aplicarse als que hagin tractat ab lo fondista Martin los cuberts aquells de sis duros, qu' estarian pagats de sobras á rahó de sis pessetas per toballó.

A cada hu, lo que siga seu.

*

Després de llarga deliberació y després de rumiar'sho set vegadas, el Govern ha acordat que no procedeix encare aixecar l' estat de guerra á Barcelona, ni retornarnos las garantias contitucionals.

!Bueno! Al fi y al cap per lo que serveixen...

*

Lo que preveya tothom ja feya temps, passá diumenje en lo cinamatógrafo X de la plassa de Catalunya; un principi de catástrofe com la del Basar de Caritat de Paris, ahont moriren tantas senyoras de la alta societat francesa.

L' espectacle aquest de la exhibició cinematográfica es molt interessant y atractiu, pero té l' inconvenient de que hi ha que manipular sustancias sumament inflamables, lo qual fa que 'ls locals deguin reunir condicions especials, com son molts portas de fácil accés pera la rápida evacuació dels salons en cas d' una catástrofe.

Y ¿quants de 'ls cinamatógrafos de Barcelona reuneixen aquestas condicions? Casi cap.

Lo succehit diumenje en lo Saló X de la plassa de Catalunya que, afortunadament, 's reduí á algunas contusions y sustos de major quantía, deu servir d' avis y experiència.

D' avis al públich—als pares de familia principalment—perque no deixin anar als seus als locals que no estiguin poch menys qu' al aire lliure; d' experiència á las autoritats, porque d' avuy endavant retirin 'ls permisos als Cinematógrafos que, després d' una rigurosa inspecció, 's vegi que no reuneixen las condicions degudas.

Es precis preveure y evitar una catástrofe, puig no serveixen las llágrimas després, sino las precaucions avans.

*

Llegim ab verdadera pena que está malalt d' alguna gravetat l' eximi poeta catalá y virtuós sacerdot Mossen Jacinto Verdager.

Deplorém la malaltía y fém vots porque tan genial gloria catalana recobri la salut.

*

Si las circunstancias porque atravessa nostra ciutat no fossin excepcionals, valdria la pena d' escriure uns parrafets apropòsit del *lio* que hi ha en lo còs de la guardia civil, motivat pe 'l desafiò d' un capitá que fou elegit per la sort, ab el diputat Lerroux, desafiò que no s' ha portat á cap per circumstancies més ó menos misteriosas y que cada hù interpreta al seu gust.

S' diu que á consecuencia d' aquest fracassat dessafiò hi ha antagonismes molt marcats entre una elevada autotat militar y una institució de las de *armas tomar*.

Pera que 'ls profàns formessim opinió concreta respecte aquest assumpto, seria convenient dilucidar una questió prèvia.

El tinent Portas gá quin cos perteneix y en quina situació está dintre 'l cos á que perteneixi?

Esperém la resposta .. assentats.

—*

Entre 'l picador *Memento*
—que ara ta de policia—
y dugas noyas capverts
y una mare de familia
y 'l prior de 'ls Salesianos
y un *dido* ab la seva... *dida*
y 'l *Ciero* de baix cantant
y *El Diluvi* fent de tiple,
han armat tan gros sarau,
han mogut tal sarracina
cantant l' ópera «Una fuga»,
que 'l públich s' ha mort de riure
ab la cullita de *galls*
y l' abundancia de *pifias*.
Lo més agravant, es que
á cop de sentir mentidas
no se sab ni l' argument
d' aquesta ópera ensopida
puig si 'l *barx* relata cols
diu la *contralt* xiribias.
Quan tots 's posin d' acort
—si s' hi posan algún dia—
cantin «La fuga» plegats
y, anirém tots á sentirla.

—*

Lo comens de la temporada taurina ha sigut terrible.
Un torero á Bilbao y un' altre á Sevilla hi han deixat
la pell, amén d' una colla de ferits de menor quantia.

Si 'l principi ha anat aixís
jóbrat cor á la esperansa
que se 'ns prepara aquest any
gran cullita de *cornadas*!

—*

Els del Marroch son terribles. Per representar á n' aquell
pais en la coronació d' Alfonso XIII, han delegat al fill
de 'n Mahomet Torres, un descendent de presidari espa-
nyol escapat de Ceuta ó Melilla.

¡Bona representació!

Quan al Marroch se coroni algún sobirà es precis corres-
pondre'ls enviant en representació d' Espanya á ne 'n Xiri-
gotas ó algún *gat* per l' istil.

—*

Un periódich de Londres, *The Globe* assegura qu' es un fet la resurrecció de la marina espanyola. Al efecte diu que 's construirá una esquadra composta de 12 acorassats 4 creuhers, 20 canoners, 16 cassatorpeders, 2 transports y 2 barcos escolas.

Si aixó es veritat, pot dirse que ja 's veu la má de 'n *Ca naletas* al ministeri. L' home es molt lliberal, molt demócrata, molt xim... xim... (himne de Riego) pero té la seba de la marina y es precis admetreli el *bollo* á cambi del *coscorró*.

¡Dios nos coca confesados!

—*

De la higiene á Barcelona,

L' altre dia estigué á riscos de morir enmatzinada la familia d' un distingit metje, especialment dugas criatures de pochs anys que arrivaren al estat comatós ó siga al estat precursor de la mort.

La causa del enmatzinament fou haver begut llet de cabra que, degudament analisada demostrá contenir el bacilo de la mamitis gangrenosa ó sigui de la gangrena de la mamella.

Aixó demostra que á Barcelona le inspecció higiènica de la llet es un mito. Barcelona com digué un metje distingidíssim en un discurs no fa molts dias, es com una dona hermosíssima que dú en sas venas lo virus de las més inmun-das enfermetats.

Y en aquestas condicions volen vendre carn de caball?...
Deu nos ampari. Estém destinats á donar sepultura en nos-
tres estómachs á tots los pencos del mon civilisat.

La palma de la Rosé

Al ferros del teu balcó
molts cops hi só vist penjat,
com recort d' un temps passat
mitj marcit, un vell palmó.
Qui no 't conegui ja sé
que alabaré ta ignocencia
y del teu balcó en presencia,
dirá;—Bona es la Rosé!
puig ab hipócrit candor
tu vols ferli creure al mon
que pots alt aixecá al front
y tens ignocent el cor.
Pro 'l qui com jo está enterat
y sab qu' ets ja en un abisme,
el teu refinat cinisme
té de posarlo enfadat;
y de segú se li acut
sabent qu' ets un caballot:
—Eixa palma ho pot ser tot...
¡menos senyal de virtut!

R. HOMEDES.

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

POT-POURRI

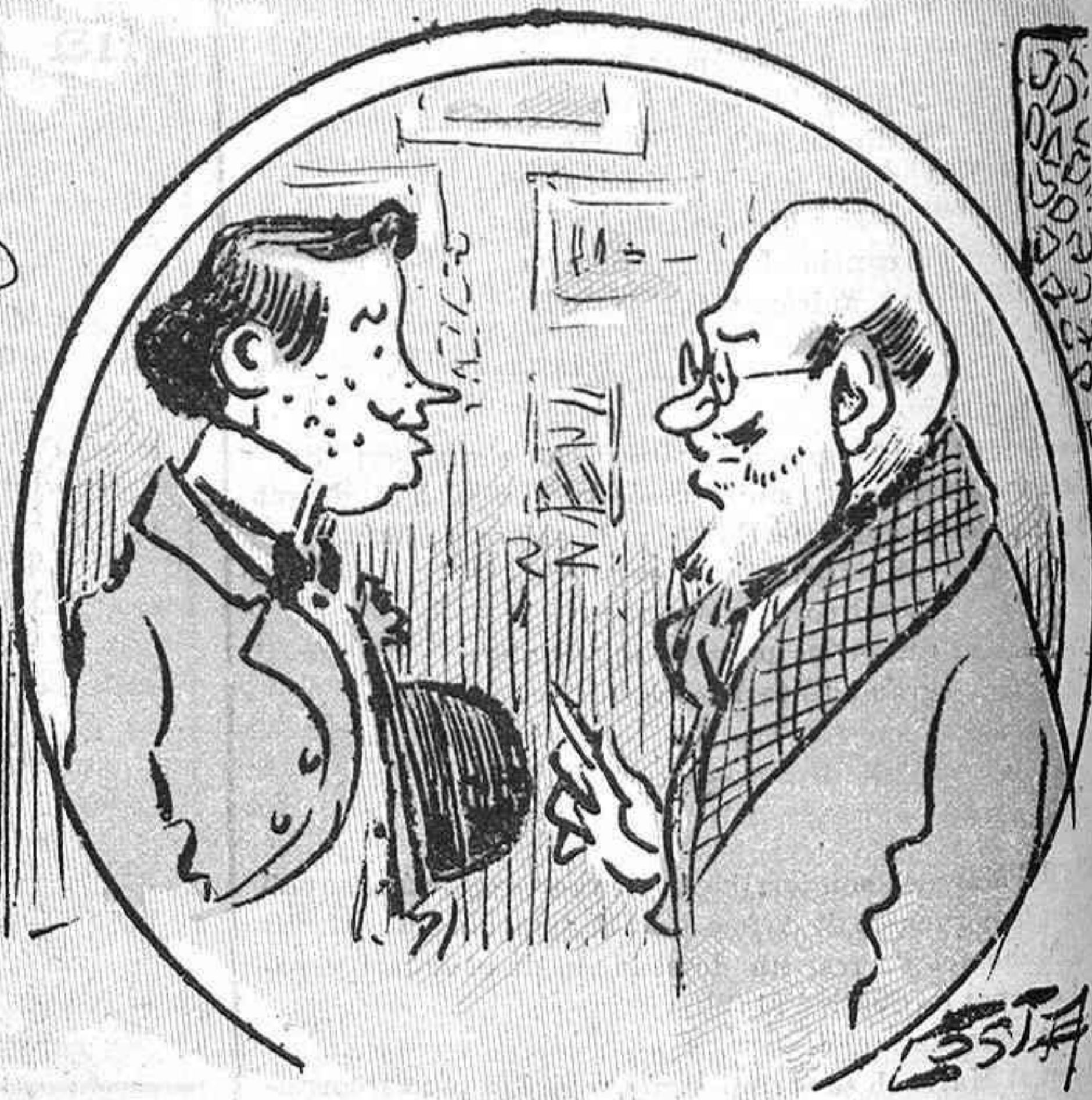

—La senyoreta 'm mana que li passi recado de que no entri al seu quarto á molestarla... Está ab lo seu cosí.

—Li participo que si no 'm paga 'l traje, á fe de Barrufet que 'm dich, lo despullo al mitj del carrer.
—Fassi'ho y veurá com l' agafan per pornográfich.

El Pelambres y el Pastetas dos maletins sense latxa que se n van á Escornalbou per obrir la temporada.

— Vinch aquí, doctor Sivella, á que 'm recepti uns confits per estirparme aquest grans que ja me 'n fan de petits.